

De bouwstenen van de zondag Johannes en Jezus

In de kerkdienst

6. MOMENT MET DE KINDEREN IN DE DIENST

Wie is er belangrijker?

Johannes heeft in het verhaal van vandaag de hoofdrol. Hij vindt zichzelf niet belangrijk, maar wijst de mensen op Jezus, als belangrijkste. Wie vinden de kinderen het belangrijkste in deze opdracht?

Wat heb je nodig?

- twee foto's van twee belangrijke mensen, zoals koning Willem-Alexander en minister-president Rutte

Aan de slag:

- Vertel de kinderen dat je twee foto's hebt meegenomen van twee heel belangrijke mensen.
- Laat de kinderen de foto's zien en vraag wie van de twee zij de belangrijkste vinden en waarom.
- Vertel de kinderen dat het verhaal van vandaag over een belangrijk iemand gaat, die Johannes heet. Johannes vindt zichzelf niet belangrijk, maar wijst de mensen op Jezus, als belangrijkste.

In de kinderdienst

7. OM TE BEGINNEN

4-8 jaar

Wie o wie?

Johannes roept de mensen op om zich om te keren en hun leven te veranderen. Veel mensen luisteren naar Johannes, maar eigenlijk weten ze niet zo goed wie hij is. Lukt het de kinderen in dit spel te raden wie het kind is dat nog omgedraaid staat?

Aan de slag:

- Verdeel de groep in tweeën.
- Laat beide groepen op één lijn tegenover elkaar staan, met de ruggen naar elkaar toe.
- Op jouw teken doen alle kinderen hun ogen dicht.
- Tik van groep 1 en van groep 2 een kind aan.
- De twee aangetikte kinderen blijven staan. De andere kinderen mogen zich omdraaien.
- Groep 1 gaat zonder te praten aan het aangetikte kind uitbeelden wie er in groep 2 is aangetikt en nog omgedraaid staat. Groep 2 doet hetzelfde, alleen dan andersom.
- Vertel de kinderen dat de mensen in het verhaal elke dag naar de rivier gaan om naar iemand te luisteren van wie ze eigenlijk niet weten wie hij is.

8-12 jaar

Ritmische namen

De Joodse leiders hebben geen idee wie die Johannes is, die bij de rivier preekt en mensen doopt.

Ze weten alleen dat hij Johannes de Doper heet. In dit spel bedenken de kinderen gebaren en geluiden bij de lettergrepen van hun naam.

Aan de slag:

- Alle kinderen staan in een kring.
- Noem je voor- en je achternaam en bedenk voor iedere lettergreep van je naam een gebaar of een geluid. Voorbeeld: Peter Jansen. Bij de lettergreep 'Pe' stamp je met je voet, bij 'ter' klap je in je handen, bij 'Jan' knip je met je vingers en bij 'sen' steek je je duim omhoog.
- Geef de kinderen bedenktijd om gebaren te bedenken bij hun eigen voor- en achternaam.
- De kinderen zeggen om de beurt hun voor- en achternaam met bijbehorende gebaren.
- Vertel de kinderen dat het verhaal over Johannes de Doper gaat.
- Laat de kinderen gebaren of geluiden bedenken bij de lettergrepen van Johannes de Doper.

Tip

Heb je een kleine groep, dan worden de namen en gebaren van een kind door de hele groep herhaald.

De bouwstenen van de zondag

Johannes en Jezus

8. GEBED ALS DE KINDERDIENST BEGINT

Dank U wel voor deze kinderdienst. Ook vandaag lezen we met elkaar uit de Bijbel. Het verhaal gaat over Johannes. Johannes is een bijzondere man, maar hij vindt zichzelf helemaal niet belangrijk. Hij wil de mensen juist iets leren over God. Hij vraagt ze om hun leven te veranderen. Om eerlijk en goed te leven voor God en voor elkaar. Help ons om die boodschap van Johannes te begrijpen. Om Jezus te volgen en het goede te zoeken. Amen.

Tip

Ga in een kring zitten voor dit gebed. Je kunt een kaars aansteken, of de kaars die je meeneemt uit de dienst in het midden zetten.

9. BIJBELVERHAAL

4-8 jaar

Bij Johannes 1:19-34

Vertel het verhaal. Bekijk tijdens of na het verhaal met elkaar de plaat bij dit verhaal. Vraag de kinderen om goed te kijken en te vertellen wat ze zien. Je kunt eventueel de weetjes uit het bovenbouw materiaal gebruiken om wat meer uit te leggen.

Wie is dat?

Elke dag staat Johannes bij de rivier de Jordaan om de mensen te dopen. Johannes is een bijzondere man. Hij heeft altijd een jas aan van kameelhaar en hij eet honing en sprinkhanen. Veel mensen worden er

nieuwsgierig door. Wie is die Johannes toch? En wat wil hij?

'Wie bent u?' vragen ze hem. Het zijn belangrijke mensen uit de tempel die het Johannes vragen. 'Ik ben niet de messias,' zegt Johannes tegen ze. Johannes kent de verhalen over de messias. Dat is de sterke redder die Israël zal bevrijden. Dat heeft God zelf beloofd. Maar Johannes is de messias niet. 'Bent u dan Elia, de profeet die God zal sturen?' vraagt een priester.

Johannes schudt zijn hoofd:

'Nee, ook niet.'

Hij ziet dat de priesters en Leviëten er moe van worden. Ze beginnen door elkaar te praten, maar ze vragen allemaal hetzelfde:

'Vertel ons dan wie u wél bent!'

Johannes zucht. De mensen snappen het niet. Het gaat helemaal niet om wie hij is. Het gaat om iemand die veel belangrijker is dan Johannes. Maar ze weten niet wie dat is. Daarom legt hij uit:

'Ik roep in de woestijn,' zegt Johannes 'Ik maak de weg vrij voor de Heer.'

Johannes ziet de mensen denken. Ze denken: wie is dan die Heer? En dat is goed, want Johannes wil juist dat ze dáár over nadenken. Daar gaat het om! 'De persoon die na mij komt is veel belangrijker dan ik,' zegt Johannes, 'Hij is zo belangrijk, dat ik niet eens zijn schoenen durf uit te trekken.'

De bouwstenen van de zondag

Johannes en Jezus

Johannes laat even een stilte vallen en dan praat hij verder:

'Hij is al hier,' zegt Johannes, 'maar jullie weten niet wie het is.'

De mannen van de tempel kijken verbaasd om zich heen. Wie is het dan? Wie bedoelt Johannes? Ze worden steeds nieuwsgieriger, maar Johannes zegt niks meer. Johannes kan pas de volgende dag antwoord geven, want dan komt Hij langs: de Heer! Johannes ziet Hem ineens lopen, bij de Jordaan.

'Kijk!' roept hij tegen de mensen om zich heen 'Dat is Hem! Dat is de man over wie ik gisteren vertelde. Hij is de persoon die veel belangrijker is dan ik. Hij is het Lam van God. Hij gaat alle verkeerde dingen van de mensen wegnemen!'

De mensen kijken verbaasd om. Is dat niet Jezus die daar loopt? Dat is toch gewoon de zoon van een timmerman? Wat is er zo bijzonder aan Hem? Maar Johannes wordt steeds enthousiaster. Hij zwaait met zijn armen en wijst:

'Toen ik Jezus doopte, kwam er een duif uit de hemel en ik hoorde de stem van God! Jezus is Gods zoon. Ik doop met water, maar als Jezus mensen doopt, dan gaat de heilige Geest in ze wonen. Dan komt God heel dicht bij ze. Dat is pas bijzonder!'

Als Johannes weer naar de mensen kijkt, ziet hij alleen maar ruggen. Alle mensen hebben zich nu omgedraaid. Ze kijken niet meer naar Johannes; ze staren verbaasd naar Jezus.

Nu glimlacht Johannes tevreden. Eindelijk beginnen de mensen het te snappen. Het gaat er niet om wie Johannes is, er is een vraag die veel belangrijker is: *Wie is Jezus?*

8-12 jaar

Johannes 1:19-34

Johannes spreekt over de messias

Hier volgt wat Johannes de Doper zei over de messias.

Wie is Johannes de Doper?

Er kwamen priesters en Levieten uit Jeruzalem naar Johannes de Doper. Ze waren gestuurd door de Joodse leiders. Ze vroegen aan Johannes: 'Wie bent u?' Johannes aarzelde niet, maar gaf hun een eerlijk en duidelijk antwoord. Hij zei: 'Ik ben niet de messias.' Ze vroegen hem: 'Maar wie bent u dan? Bent u Elia?' Johannes zei: 'Nee.' Toen vroegen ze: 'Bent u dan de profeet die zou komen?' En weer zei Johannes: 'Nee.' Toen zeiden ze tegen hem: 'Vertel ons wie u bent! De leiders die ons gestuurd hebben, willen dat weten. Hoe noemt u zichzelf?'

Johannes antwoordde met deze woorden uit het boek Jesaja: «Ik ben degene die roept in de woestijn. Ik roep: Maak de weg vrij voor de Heer!»

Johannes doopt de mensen met water

Er waren ook een paar farizeeën naar Johannes de Doper toe gekomen. Die zeiden tegen hem: 'U bent

dus niet de messias, niet Elia, en niet de profeet die zou komen. Waarom doopt u de mensen dan?'

Johannes zei: 'Ik doop de mensen met water. Maar na mij komt iemand die belangrijker is dan ik. Ik ben het zelfs niet waard om zijn schoenen uit te trekken. Hij is al gekomen, maar jullie weten niet wie het is.'

Dat gebeurde allemaal in Betanië, aan de overkant van de Jordaan. Dat was de plaats waar Johannes de mensen doopte.

Johannes heeft Jezus gedoopt

De volgende dag zag Johannes Jezus aankomen. Hij zei: 'Kijk, daar is het lam van God, dat de zonde van de mensen wegneemt. Over hem heb ik gezegd: 'Na mij komt iemand die belangrijker is dan ik. Want hij was er al veel eerder dan ik.'

Ook ik wist eerst niet wie hij was. God stuurde mij om de mensen te dopen met water. Nu weet ik waarom: Ik moest ook Jezus dopen. Want iedereen in Israël moest zien dat hij Gods Zoon is.'

Johannes vertelde wat hij gezien had toen hij Jezus doopte. Hij zei: 'Ik wist eerst niet wie hij was. Maar ik zag dat de heilige Geest uit de hemel naar Jezus toe kwam als een duif, en bij hem bleef. En God had tegen mij gezegd: 'Jij zult zien dat de heilige Geest uit de hemel naar iemand toe komt, en bij hem blijft. Hij is degene die mensen zal dopen met de heilige Geest.' Dat heb ik zien gebeuren. En nu vertel ik aan iedereen dat Jezus de Zoon van God is.'

De bouwstenen van de zondag

Johannes en Jezus

10. OM TE WETEN

Johannes en Jezus

Johannes de Doper is de zoon van Zacharias en Elisabet. Hij is familie van Jezus; Elisabet is namelijk familie van de moeder van Jezus, Maria. Johannes en Jezus zijn bijna even oud: ze schelen maar een paar maanden. Als Johannes volwassen is, leeft hij in de woestijn. Hij draagt een jas van kameelhaar, en hij heeft een leren riem om. Hij roept mensen op om zich te bekeren en kondigt de komst van Jezus aan. Als Johannes kritiek heeft op koning Herodes, laat de koning hem doden. Als Jezus hoort dat Johannes gestorven is, is Hij verdrietig en wil Hij alleen zijn (Matteüs 14:1-13).

Eet smakelijk!

Johannes eet sprinkhanen en honing. In Nederland zijn we niet echt gewend om sprinkhanen te eten, maar in veel landen is het de normaalste zaak van de wereld om insecten, dus ook sprinkhanen, te eten. Insecten zijn gezond, er zitten bijvoorbeeld veel eiwitten en vitamines in. In plaats van vlees zou je dus heel goed insecten kunnen eten. Insecten smaken ook lekker, zeker met een beetje honing erbij!

Hier komt...

Als er vroeger een belangrijk persoon (bijvoorbeeld een koning) in een stad op bezoek kwam, liep er vaak iemand voor hem uit om dat aan iedereen te vertellen. Hij riep hard dat de koning onderweg was, zodat er veel mensen uit hun huizen kwamen om te juichen. Zo iemand werd een heraut genoemd. Dat lijkt een beetje op wat Johannes de Doper doet: hij kondigt aan dat Jezus eraan komt.

Johannes zegt over zichzelf: 'Ik ben degene die roept in de woestijn. Ik roep: Maak de weg vrij voor de Heer!' (Johannes 1:23). Hij citeert daarmee woorden van de profeet Jesaja uit het Oude Testament die al vertelde over een boodschapper die vooruit werd gestuurd. Kijk maar eens in Jesaja 40:3!

11. OM OVER TE PRATEN

Bij de gespreksvragen staan verschillende soorten vragen: 'weetvragen' en 'denkvragen'. Antwoorden op de weetvragen kun je opzoeken, bijvoorbeeld in het verhaal. Maar over de denkvragen kun je met elkaar blijven nadenken. Op denkvragen zijn er dus ook geen foute antwoorden!

4-8 jaar

- Weet jij wie de vader en moeder van Johannes de Doper zijn?
- Wat eet jij elke dag? Wat eet Johannes elke dag?
- Hoe denk je dat sprinkhanen met honing smaken?
- Waarom komen er veel mensen naar Johannes toe?
- Weet jij wat Johannes de mensen vertelt?
- Wat kun jij na het verhaal allemaal over Johannes en over Jezus vertellen?

8-12 jaar

- De naam Johannes betekent: God is vol liefde. Waarom zou hij zo heten, denk je?
- De wetsgeleerden stellen veel vragen aan Johannes. Weet jij wat ze hem allemaal vragen?
- Wat zou jij aan Johannes willen vragen?
- Waarom vindt Johannes Jezus belangrijker dan zichzelf?
- Wat zou jij de mensen over Jezus vertellen, als jij Johannes de Doper was?

12. OM TE ZINGEN

Zing met elkaar *Dit is nu Johannes* uit de Samenleesbijbel. Je vindt het lied op debijbel.nl/bijbelbasics. Of zing met elkaar *Wie is er* (Elly en Rikkert).

De bouwstenen van de zondag

Johannes en Jezus

13. OM TE DOEN

4-8 jaar

Een jas van kameelhaar

Johannes is een profeet van God. Hij leeft in de woestijn en draagt een jas van kameelhaar. In deze opdracht maken de kinderen van bruin touw een jas voor Johannes.

Wat heb je nodig?

- Per kind:
- het werkblad

En verder:

- bruine stukjes wolgaren
- potloden en/of stiften
- scharen
- lijm

Aan de slag:

- De kinderen kleuren de kleurplaat in, met uitzondering van de jas.
- De kinderen knippen met een schaar kleine stukjes wolgaren af.
- De kinderen smeren lijm op de jas.
- De kinderen plakken de touwtjes voorzichtig op de jas.
- De jas van kameelhaar is klaar.

Tip

De wat oudere kinderen knippen voor de kinderen die dit niet kunnen stukjes wolgaren af.

4-8 jaar

Het plaatje compleet

Aan de hand van acht kaartjes met vragen over Johannes de Doper vormen de kinderen letterlijk een plaatje van hem.

Wat heb je nodig?

- de twee werkbladen dubbelzijdig uitgeprint op stevig papier
- een schaar
- een jas voor een volwassene
- een leren riem

Vooraf:

- Knip de acht kaartjes uit het werkblad.
- Verstop de acht kaartjes in de ruimte.

Aan de slag:

- Een van de kinderen krijgt de jas aan met de riem er om zijn middel omheen.

- Als Johannes de Doper zoekt het kind een vraag over zichzelf.

- Zodra hij een kaartje heeft gevonden, leest hij de vraag voor of geeft hij het kaartje aan de leiding om de vraag voor te laten lezen.

- Weet Johannes de Doper het antwoord? Zo niet, dan helpen de kinderen hem.

- Het kaartje wordt in het midden van de kring gelegd met de vraag naar boven. Een volgend kind mag nu de jas aan en de riem om, en gaat op zoek naar de volgende vraag.

- Als alle vragen over Johannes zijn gevonden en beantwoord, worden alle kaartjes omgedraaid.

- Kunnen de kinderen het plaatje van Johannes compleet maken door de puzzel op de voorkant te leggen?

De bouwstenen van de zondag

Johannes en Jezus

4-8 jaar

Sprinkhanensnacks en honinghapjes

Johannes at elke dag wel een heel bijzonder dieet. Hij at sprinkhanen en wilde honing. De kinderen maken hun eigen 'sprinkhanen'-snack of een stokbroodje met honing.

Sprinkhanensnack

Wat heb je nodig?

- een fornuis of (elektrisch) kookplaatje
- een pan
- een grote kom
- een bakplaat met vetvrij bakpapier
- 350 gram butterscotch
- 350 gram noedels
- half kopje pindakaas

Aan de slag:

- Smelt de butterscotch en pindakaas samen.
- Roer de ongekookte noedels erdoor tot ze volledig bedekt zijn.
- Giet de gesmolten ingrediënten over in een mengkom.
- De kinderen mogen om de beurt drie 'sprinkhanen' op een stukje vetvrij papier lepelen.
- Laat de snacks even hard worden.
- Eet smakelijk!

Stokbroodjes met boter en honing

Wat heb je nodig?

- Per kind:
- een bot mes

En verder:

- stokbrood (de hoeveelheid is afhankelijk van de grootte van de groep)
- boter
- honing

Aan de slag:

- Snijd het stokbrood in stukjes.
- De kinderen smeren boter en honing op stukjes stokbrood.
- Eet smakelijk!

8-12 jaar

Vragen(v)uur

De farizeeërs en schriftgeleerden willen graag weten wie Johannes is. De ene na de andere vraag wordt op Johannes afgevuurd. In deze opdracht spelen de kinderen het bijbelverhaal uit.

Wat heb je nodig?

- Per kind:
- een bijbel

En verder:

- eventueel een staf en een jas voor de rol van Johannes

Aan de slag:

- Maak groepjes van vier of vijf kinderen. Een van de kinderen is Johannes, de andere hebben de rol van priester, Leviet of farizeeër.
- Elk groepje leest met elkaar het bijbelgedeelte van Johannes 1: 19-28.
- De kinderen bedenken wie wat kan zeggen, en spelen met behulp van het bijbelgedeelte het verhaal uit.
- De verschillende groepjes spelen het bijbelverhaal voor elkaar uit.

De bouwstenen van de zondag Johannes en Jezus

Tip
In de
Samenleesbijbel op
bladzijde 1737-1739
vind je nog meer
ideeën.

8-12 jaar
Infographic over Johannes
De Joodse leiders zijn op zoek naar meer informatie over Johannes de Doper. Ze sturen zelfs mensen op hem af om zo meer over Johannes te weten te komen. In deze opdracht laten de kinderen zien wat zij weten over Johannes. Ze ontwerpen met kleurige tekst en tekeningen hun eigen infographic over Johannes.

Wat heb je nodig?
Per kind
- het werkblad
- een pen
- kleurpotloden en/of viltstiften

Aan de slag:
- De kinderen maken de opdrachten op het werkblad.
- De antwoorden en de opdrachten verwerken de kinderen met verschillende kleuren, lettertypes en tekeningen.
- De kinderen bekijken elkaars infographic.

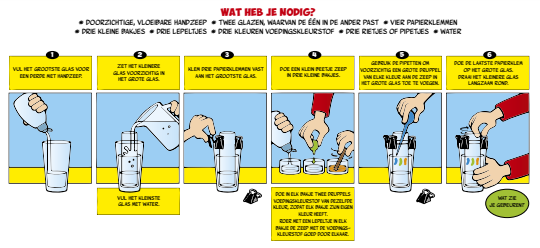
8-12 jaar
Een oproep om anders te leven
Johannes wil graag dat de mensen hun leven veranderen. In het volgende proefje wordt duidelijk wat er gebeurt als de mensen niet alleen naar de boodschap van Johannes luisteren, maar ook doen wat hij zegt.

Wat heb je nodig?
- doorzichtige, vloeibare handzeep
- twee glazen, waarvan de één in de andere past
- vier papierklemmen
- drie kleine bakjes
- drie lepeltjes
- drie kleuren voedingskleurstof
- drie rietjes of pipetjes
- water

Aan de slag:
- Vul het grootste glas voor een derde deel met handzeep.
- Zet het kleinere glas voorzichtig in het grote glas.
- Vul het kleinste glas met water.
- Klem drie papierklemmen vast aan het grootste glas
- Doe een klein beetje zeep in drie kleine bakjes.
- Doe in elk bakje twee druppels voedingskleurstof van dezelfde kleur, zodat elk bakje zijn eigen kleur heeft.
- Roer met een lepeltje in elk bakje de zeep en de voedingskleurstof goed door elkaar.
- Gebruik de rietjes of pipetjes om voorzichtig een grote druppel van

elke kleur aan de zeep in het grote glas toe te voegen.
- Doe de laatste papierklem op het grote glas.
- Draai het kleinere glas langzaam rond. Wat zien de kinderen gebeuren? (De kleuren mengen.)

Uitleg:
De drie kleuren staan voor Johannes' boodschap: begin een nieuw leven, laat je dopen en vraag vergeving voor je zonden. Als je dat doet, verandert er iets. Door aan het glas te draaien, verander je de richting en de kleuren vermengen zich tot een mooie weg van kleuren.

De bouwstenen van de zondag
Johannes en Jezus

14. ZEGEN

In de Bijbel staat een zegen voor alle mensen. Dat is een wens die vaak aan het einde van de kerkdienst wordt uitgesproken. En die zegenwens zeggen wij hier ook tegen elkaar:

'De Heer zal jullie gelukkig maken en jullie beschermen. De Heer zal bij jullie zijn en voor jullie zorgen. De Heer zal aan jullie denken en jullie vrede geven.'

Numeri 6:24-25

Tips

- Ga in een kring staan en houd elkaars handen vast.
- Laat drie kinderen elk een zin uitspreken, of spreek alles samen uit.

COLOFON

Tekst: Nederlands Bijbelgenootschap
Bijbeltekst: Bijbel in Gewone Taal
Hervertelling bijbelverhaal: NBG/Melanie van de Peut
Illustratie: NBG/Leontine Gaasenbeek
Werkbladen 4-8 jaar/8-12 jaar: Leontine Gaasenbeek
Strip: NBG/Bart den Heeten
Vormgeving: Frivista
DTP: Villa Grafica